

betaler en Afgift, og det er jo ogsaa Tilfældet næsten i alle andre Lande med Hensyn til Hovedlandeveiene. Den vigtigste Grund til, at Bommene ere afslagne hos os, er jo den, at Veiene vare anlagte for kostbare til, at den daglige Færdsel kunde betale Vedligeholdelsen. Jeg synes, det var dette Argument, som blev fremsat for de andre Bommers Ophævelse; man beholdt dem kun paa de Steder, hvor det kunde betale sig at lade Afgifterne opkræve. Forrigt vil jeg, som jeg begyndte med, bede om, at denne Sag maa blive nøie undersøgt af en Comitee, som derefter kan gjøre sine Forslag til Forandringer i det foreliggende Lovforslag.

Drejer: Jeg kan fuldkommen forståa den Betænkelighed, forskjellige Medlemmer have ved den her foreslaaede Ordning, navnlig med Hensyn til de maaskee ikke lidet forøgede Byrder, som den vil medføre for enkelte Amt. Det ligger jo i Sagens Natur, at Veivæsenet ikke kan omordnes saaledes, som foreslaaet er, uden at det maa medføre en betydelig Ulighed efter de stedlige Forhold. Man vil altsaa ikke kunne naae den nye Ordning uden ved enten at sætte sig ud over disse Ulemper, disse Misligheder, eller ved at søge en Udvei til at faae dem udjævne. Det skulde nu gjøre mig ondt, om Betænkelighederne i denne Henseende skulde blinde saa stor Styrke, at de skulde kunne naae til at danne en væsentlig Hindring for den paatænkte Foranstaltnings Gjennemførelse. Jeg troer, at denne i det Hele taget maa anses for ønskelig, og hvad man derfor, saavidt jeg skjønner, i Særdeleshed maa have Opmærksomheden henvendt paa, er at finde Midler, hvorved den Frygt og Engsteligthed, der vistnok med god Grund kan findes hos Udførelse, kan fjernes. Jeg skal ikke her gaae ind paa nærmere at udvikle mine Tanker med Hensyn til, hvad der i saa Henseende kan være at gjøre. Jeg forudsætter, at Sagen, som allerede flere ærede Talere have udtalt, vil blive overgivet til et Udvalg, hvor da den fornødne Overveielse vil kunne finde Sted; men jeg skal blot høre, at det dog vel ikke, hvis ingen bedre Udvei kan findes, vilde være aldeles ugjortligt at komme til en Bestemmelse, hvorved der kunde tildeles de Amt, der efter nærmere

omhyggelig Undersøgelse maatte findes virkelig at behøve en Hjælp for ikke at blive forurettede, et Tilfæld fra Statskassen. Det vilde ikke staae i Strid med den Tanke, der ligger til Grund for Amternes Forpligtelse til Vedligeholdelsen af Biveiene; tværtimod vilde det endog være i Overensstemmelse dermed. Forsøg paa at udjævne Uligheden og Ubilligheden enten ved Bomme eller ved en Pigning af Veitudgifterne paa Formue og Leilighed eller Indtægt troer jeg rigtignok ikke ville føre til Noget. Hvad navnlig den sidste Udvei angaaer, nemlig Pigning paa Formue og Leilighed, da vil den vel maaskee f. Ex. paa Njøbenhavns Amt kunne have en ikke ringe Betydning, men for en meget stor Deel af Amtene omkring i Landet vil Betydningen deraf være forsvindende.

Indenrigsministeren: Jeg kan naturligtvis ikke Andet end erkjende Rigtigheden af, hvad den meget ærede Abo Landsthingsmand for 1ste Kredts (Krieger) bemærkede, at nemlig den Lov, der foreligger idag, og den, der gik igjennem Thinget igaar, staae i en meget nøie Forbindelse med hinanden. Jeg kan ganske slutte mig til hans Dufte, at de maae komme til Behandling i samme Udvalg, dog ikke for at sammensmeltes, men kun for at behandles, udvikles, gjenfidsig. Den ene, nemlig den Lov, der idag er til Behandling, har kun en transactorisk Betydning, den anden derimod er en organiserende Lov, som skulde have en vedvarende Betydning. Forbindelsen mellem disse to Lovudkast er dog iøvrigt ingentunde en saadan, at ikke det ene Lovudkast kan vedtages uden det andet. Der er ganske vist Bestemmelser i begge Udcast, af hvilke den ene ikke kan vedtages uden, at den anden ogsaa vedtages; men Lovene i deres Heelhed ville kunne vedtages hver for sig. Der vil kunne vedtages andre Bestemmelser om Bestyrelsen af og Udredelsen af Udgifter til de offentlige Veie, der nu henligge under henholdsvis Amtsraadens og Sogneforstanderskabernes Bestyrelse, uden at dette vedrører det idag foreliggende Lovudkast og der vil ligeledes, alene med Tilføielse af en enkelt Paragraph til dette Lovforslag, kunne tages Bestemmelse om, at Hovedlandeveiene